



ที่ อก ๐๘๐๔/ ๓๐๑๙

กระทรวงอุตสาหกรรม  
ถนนพระรามที่ ๖ แขวงทุ่งพญาไท  
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานความคืบหน้าแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑  
(พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๓๖๒๒ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓  
สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

ด้วย กระทรวงอุตสาหกรรม ขอเสนอเรื่อง รายงานความคืบหน้าแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๗๐) มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบ ซึ่งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ในด้านการสร้างรายได้และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงอุตสาหกรรมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

#### ๑. เรื่องเดิม

คณะกรรมการรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๓ มีมติรับทราบแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๗๐) และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ให้ถูกต้อง เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง โดยให้กระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักในการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ เพื่อให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมโดยเร็วต่อไป

#### ๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

เพื่อรายงานความคืบหน้าแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๗๐) ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๓ มอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักในการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ

#### ๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

-ไม่มี -

#### ๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

กระทรวงอุตสาหกรรม ในฐานะหน่วยงานหลักที่ได้รับมอบหมายให้ติดตามและรายงานแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๗๐) ต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี ขอรายงานสรุปความคืบหน้าการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการดังกล่าว และแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารในระยะต่อไป ดังนี้

#### ๔.๑ แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๗๐)

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๓ เห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารฯ ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารอนาคตแห่งอาเซียนควบคู่กับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ประกอบด้วย

มาตรการที่ ๑ : สร้างนักรบอุตสาหกรรมอาหารพันธุ์ใหม่ (Food Warriors) สร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้มีความรู้และทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการที่ใช้ฐานความรู้และทักษะเพื่อใช้เป็นพลังขับเคลื่อนหลักในการสร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างงาน สร้างรายได้ และสร้างการเติบโตให้กับเศรษฐกิจไทย โดยให้ความสำคัญกับการผลิตอาหารอนาคต (Future Food)

มาตรการที่ ๒ : สร้างนวัตกรรมอาหารอนาคต (Future Food Innovation) ยกระดับนวัตกรรมอาหารอนาคตสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ โดยสร้างโครงสร้างพื้นฐานในการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารไทย

มาตรการที่ ๓ : สร้างโอกาสทางธุรกิจ (New Marketing Platform) สร้างโอกาสทางธุรกิจผ่านแพลตฟอร์ม (Platform) ที่เหมาะสมกับผู้ผลิตทุกระดับให้อุตสาหกรรมไทยมีบทบาทในตลาดโลก โดยการเชื่อมโยงสู่ภาคการผลิต การค้าสู่สากล รวมถึงการสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง

มาตรการที่ ๔ : สร้างปัจจัยพื้นฐานเพื่อเร่งการพัฒนาอุตสาหกรรม (Enabling) เป็นมาตรการสร้างปัจจัยเอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารของไทย และลดอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ที่จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรม ๔.๐ ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความโปร่งใส สุจริต ยุติธรรม รับผิดชอบต่อสาธารณะ และการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน

#### ๔.๒ ความคืบหน้าของการดำเนินงานที่สำคัญในปีงบประมาณ ๒๕๖๔

๔.๒.๑ มาตรการที่ ๑ : สร้างนักรบอุตสาหกรรมอาหารพันธุ์ใหม่ (Food Warriors) มีการดำเนินงาน ดังนี้

๑) กระทรวงอุตสาหกรรม โดย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด พัฒนาระดับผู้ประกอบการ /สถานประกอบการ/วิสาหกิจชุมชน ให้เป็นนักรบอุตสาหกรรมอาหารพันธุ์ใหม่ในด้าน/สาขา ต่างๆ โดยผ่านการอบรมและให้คำปรึกษาเชิงลึกทั้งในด้านการเพิ่มผลิตภาพ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานสากล/มาตรฐาน HALAL การถ่ายทอดความรู้เชิงธุรกิจและการนำนวัตกรรมมาใช้ในการผลิต โดยประกอบด้วยโครงการ/กิจกรรม ดังนี้ การส่งเสริมเกษตรกรอุตสาหกรรมครบวงจร การส่งเสริมและสนับสนุนการรับรองมาตรฐานสากล การยกระดับศูนย์ปฏิรูปอุตสาหกรรมเพื่อขับเคลื่อน SMEs สู่สากล การยกระดับอุตสาหกรรมอาหารทะเลให้เป็นศูนย์กลางผลิตอาหารทะเล การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตน้ำมันปาล์ม การพัฒนาและยกระดับผู้ประกอบการสู่ความเป็นมืออาชีพ (ฟู้ดทรัค) การยกระดับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารโดยนำมาตรฐาน ผลิตภาพและนวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการเพิ่มขีดความสามารถนักรบอุตสาหกรรมพันธุ์ใหม่ (Food Warrior) การพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปสู่การเป็นโรงงานอัจฉริยะด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล การแปรรูปสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม ๑ จังหวัด ๑ ชุมชน รวมทั้งสิ้น ๓,๒๑๘ ราย/๔,๘๓๖ คน นอกจากนี้ มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูป อาหารแปรรูปให้มีมูลค่าเพิ่มสูง เช่น ผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ อาหารอัตลักษณ์ท้องถิ่น รวมถึงการพัฒนาฉลากและบรรจุภัณฑ์อาหารให้มีมูลค่าเพิ่มสูงเชิงพาณิชย์ รวมทั้งสิ้น ๓๙๐ ผลิตภัณฑ์

๒) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พัฒนาเกษตรกรรายยั่งยืนโดยผ่านการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งสิ้น ๑๐,๓๑๒ ราย ประกอบด้วย การพัฒนาเกษตรกร

ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๗,๘๐๐ ราย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์แปรรูป ๑,๖๗๐ ราย การพัฒนาด้านมาตรฐาน เกษตรอินทรีย์ ๑,๑๕๒ ราย และการพัฒนาด้านปศุสัตว์อินทรีย์ ๙๐ ราย

๓) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สนับสนุนผู้ประกอบการอาหารให้มีการใช้เทคโนโลยีเชิงลึก พัฒนาระบบการผลิตและปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ จำนวน ๓๙๐ ราย เช่น การสนับสนุนผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจากสมุนไพร ทำให้ผู้ประกอบการมีแนวคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่ช่วยเสริมภูมิคุ้มกันและต้องการทดสอบฤทธิ์การยับยั้ง ไวรัสโคโรนา ปัจจุบันผลิตภัณฑ์ได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาแล้ว

๔) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ให้การส่งเสริมการลงทุน กลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต จำนวนทั้งสิ้น ๓๔ โครงการ มูลค่าเงินลงทุน ๒,๓๙๓ ล้านบาท และกิจการโรงงานผลิตพืช (Plant factory) จำนวนทั้งสิ้น ๘ โครงการ มูลค่าเงินลงทุน ๗๕๖ ล้านบาท

๕) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่/กิจกรรมพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ (SME Early Stage : All Stars) จำนวน ๑,๐๙๒ ราย โดยการวินิจฉัย วิเคราะห์และปรับปรุงการดำเนินธุรกิจผ่านการให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ และโครงการ Train the Coach เพื่อพัฒนาโค้ชให้มีความรู้และทักษะเพื่อเข้าไปช่วย SMEs ให้เกิดความพร้อมในการแก้ไขปัญหาธุรกิจ โดยมีโค้ชเข้าร่วมลงทะเบียน จำนวน ๕๑๐ ราย โดยแบ่งเป็น Biz Mentor จำนวน ๔๖๐ ราย Tech Expert จำนวน ๔๐ ราย และ Biz Transformer จำนวน ๑๐ ราย

๖) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ SMEs ทั้งในส่วนลูกค้าและผู้ประกอบการทั่วไป รวม ๒,๒๑๐ ราย

**๔.๒.๒ มาตรการที่ ๒ : สร้างนวัตกรรมอาหารอนาคต (Future Food Innovation) มีการดำเนินงาน ดังนี้**

๑) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มีการเชื่อมโยงกลไกและการให้บริการด้านการวิจัยและพัฒนาผ่านเครือข่ายเมืองนวัตกรรมอาหาร (Food Innopolis) ในอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย โดยผู้ประกอบการได้รับการเสริมสร้างความสามารถในการดำเนินธุรกิจ นวัตกรรม ๖๕๑ ราย (ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ๑๙๒ ราย เสริมสร้างความสามารถจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร PADTHAI (Program to Accelerate and Develop Thai Food SMEs) ๔๓๔ ราย พัฒนากระบวนการผลิต/ผลิตภัณฑ์ใหม่ร่วมกับภาคอุตสาหกรรมอาหาร ๑๕ ราย สนับสนุนเร่งการเติบโต (Acceleration) ของผู้ประกอบการเทคโนโลยีรายเดิม/รายใหม่ ในสาขาที่สนับสนุนนวัตกรรม ๑๐ ราย ให้มีความสามารถในการแข่งขันด้านการตลาดและสร้างโอกาสในการขยายธุรกิจ)

นอกจากนี้ ได้มีการสร้างนักวิจัยให้สามารถผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูง ได้แก่ (๑) การวิจัยและพัฒนาสารสกัดที่มีฤทธิ์ต่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับผู้สูงอายุ ได้องค์ความรู้งานวิจัย ๗ เรื่อง สิ่งตีพิมพ์/บทความทางวิชาการระดับนานาชาติ ๖ เรื่อง ต้นแบบผลิตภัณฑ์ระดับห้องปฏิบัติการ ๑ ต้นแบบ สิทธิบัตร ๑ เรื่อง อนุสิทธิบัตร ๒ เรื่อง (๒) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสารสำคัญในอาหารจากธรรมชาติเพื่อควบคุมภาวะความดันโลหิตและไขมันในเลือด สำหรับสังคมเข้าสู่ภาวะก่อนและสูงวัย ได้องค์ความรู้ ๕ เรื่อง สิ่งตีพิมพ์/บทความทางวิชาการระดับชาติ ๑ เรื่อง นานาชาติ ๖ เรื่อง (๓) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเพปไทด์ไฮโดรไลเซทจากรำข้าวเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสุขภาพ ได้องค์ความรู้ ๔ เรื่อง ผลงานตีพิมพ์ระดับชาติ ๓ เรื่อง นานาชาติ ๑ เรื่อง ต้นแบบผลิตภัณฑ์ระดับห้องปฏิบัติการ ๒ ต้นแบบ ต้นแบบเทคโนโลยีระดับห้องปฏิบัติ ๓ ต้นแบบ กระบวนการใหม่ในอุตสาหกรรม ๑ กระบวนการ และ

อนุสิทธิบัตร ๒ เรื่อง (๔) นวัตกรรมเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์พลอยได้ในโรงงานอุตสาหกรรมน้ำตาล  
ต้องค้ความรู้ ๑ เรื่อง การประชุมเผยแพร่ผลงาน/สัมมนาระดับชาติ ๓ เรื่อง ต้นแบบผลิตภัณฑ์ระดับ  
ห้องปฏิบัติการ ๓ ต้นแบบ กระบวนการใหม่ในระดับห้องปฏิบัติการ ๑ กระบวนการ ต้นแบบเทคโนโลยี ระดับ  
ห้องปฏิบัติการ ๑ ต้นแบบ สิทธิบัตร ๒ เรื่อง และผลงานตีพิมพ์ระดับชาติ ๒ เรื่อง

รวมทั้งจัดให้มีศูนย์บริการด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีและ  
นวัตกรรมอาหารให้บริการครบวงจร โดยมีการดำเนินการ ดังนี้ (๑) วิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าข้าวไรซ์เบอร์รี่  
ได้ผลิตภัณฑ์/เทคโนโลยีพร้อมถ่ายทอด ๑๒ ต้นแบบ อนุสิทธิบัตร ๖ เรื่อง เทคโนโลยี/เครื่องต้นแบบ ๑๑  
เทคโนโลยี และสิ่งตีพิมพ์/บทความวิชาการ ๒ เรื่อง (๒) พัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมและนวัตกรรมอาหารปลอดภัย  
ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพให้รับมาตรฐาน ๖ ผลิตภัณฑ์ ให้บริการทดสอบผู้ประกอบการ  
อุตสาหกรรมอาหาร ๑,๑๒๕ รายการ

๒) กระทรวงมหาดไทย จัดทำโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่ม  
ปรับตัวสู่การพัฒนา (Quadrant D) ให้มีคุณภาพมาตรฐาน โดยมีผู้ประกอบการ OTOP ประเภทกลุ่มอาหารและ  
เครื่องดื่ม จำนวน ๗๙๑ ราย/กลุ่ม เข้าร่วมโครงการ ก่อให้เกิดการนำความรู้ไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ  
มาตรฐาน ตรงกับความต้องการของตลาด

๓) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ให้การส่งเสริมการลงทุน  
กิจการวิจัยและพัฒนาด้านอาหาร จำนวนทั้งสิ้น ๔ โครงการ มูลค่าเงินลงทุน ๕๙ ล้านบาท โดยได้รับการส่งเสริม  
มาตรการเพิ่มเติมสิทธิและประโยชน์ตามคุณค่าของโครงการที่เกี่ยวข้องกับอาหารสัตว์ (Merit-Based  
Incentive) จำนวน ๑ โครงการ มูลค่าเงินลงทุน ๘๐.๓๘ ล้านบาท และกิจการวิจัยและพัฒนาด้านอาหารที่  
ตั้งอยู่ในพื้นที่นิคมหรือเขตอุตสาหกรรมด้านนวัตกรรมอาหาร ๑ โครงการ มูลค่าเงินลงทุน ๑ ล้านบาท

**๔.๒.๓ มาตรการที่ ๓ : สร้างโอกาสทางธุรกิจ (New Marketing Platform) มี**  
การดำเนินงาน ดังนี้

๑) กระทรวงพาณิชย์ จัดงานแสดงสินค้าระดับโลกในไทย จำนวน ๒ ครั้ง  
คือ งานแสดงสินค้าอาหารเสมือนจริง THAIFLEX – Virtual Trade Show (VTS) บนแพลตฟอร์ม  
www.thaiflex-vts.com ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๔ และระหว่างวันที่ ๒๙ กันยายน- ๓ ตุลาคม  
๒๕๖๔ โดยมีจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการที่ลงทะเบียนในแพลตฟอร์ม ทั้งสิ้น ๒,๓๖๓ ราย ๒,๐๘๘ บริษัท ๙๗  
ประเทศ ก่อให้เกิดมูลค่าการค้าสั่งซื้อโดยรวมประมาณ ๓,๑๒๒.๘๐๖๙ ล้านบาท

๒) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ให้การส่งเสริมการลงทุน  
กิจการอุตสาหกรรมแปรรูปที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำนวนทั้งสิ้น ๖ โครงการ มูลค่า  
เงินลงทุน ๓๒๒ ล้านบาท

๓) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จัดทำและ  
ปรับปรุงฐานข้อมูล SMEs ประเทศไทย โดยการปรับปรุงข้อมูลในฐานและเชื่อมโยงข้อมูลเข้าสู่ระบบ SMEs Big  
Data ได้แก่ ฐานข้อมูล SMEs ฐานข้อมูลการนำเข้า-ส่งออก ฐานข้อมูลด้านการเงิน และฐานข้อมูลที่ปรึกษา  
พัฒนาระบบ SME PORTAL ให้มีประสิทธิภาพ ผ่านการพัฒนาระบบการให้บริการผู้ประกอบการ SMEs ด้วย  
เทคโนโลยีดิจิทัลเชื่อมต่อระบบการให้บริการของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้แก่  
Website Portal การให้บริการ application SME CONNECT E-Learning Platform และ SME Coach

**๔.๒.๔ มาตรการที่ ๔ : สร้างปัจจัยพื้นฐานเพื่อเร่งการพัฒนาอุตสาหกรรม**  
(Enabling) มีการดำเนินงาน ดังนี้

๑) กระทรวงอุตสาหกรรม โดย สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม  
ได้จัดทำ มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอาหารทั้งสิ้น ๑๔ เรื่อง ได้แก่ (๑) มอก.๒๐๘๘-๒๕๖๔ สุรากลั่น

(๒) มอก.๖๓๘-๒๕๖๔ สุราแช่ (๓) มอก.๒๐๙๐-๒๕๖๔ เบียร์ (๔) มอก.๓๑๓๔-๒๕๖๔ ไขมันและน้ำมันจากสัตว์และพืช- การค้ากรดและความเป็นกรด (๕) มอก.๓๑๓๕-๒๕๖๔ ไขมันและน้ำมันจากสัตว์และพืช- การหาปริมาณความชื้นและสิ่งที่ระเหยได้ (๖) มอก.๓๑๓๖-๒๕๖๔ ไขมันและน้ำมันจากสัตว์และพืช- การหาปริมาณสิ่งอื่นที่ไม่ละลาย (๗) มอก.๓๑๓๗-๒๕๖๔ ไขมันและน้ำมันจากสัตว์และพืช- การหาค่าแซฟอนิฟิเคชัน (๘) มอก.๓๑๓๘-๒๕๖๔ ไขมันและน้ำมันจากสัตว์และพืช-การหาค่าไอโอดีน (๙) มอก.๓๑๓๙-๒๕๖๔ ไขมันและน้ำมันจากสัตว์และพืช-การหาค่าดัชนีหักเห (๑๐) มอก.๒๘๐๕ เล่ม ๕-๒๕๖๔ จุลชีววิทยาของห่วงโซ่อาหาร- การเตรียมตัวอย่างทดสอบ ตัวอย่างแขวนลอยเริ่มต้น และตัวอย่างเชื้อจางสีเทา สำหรับการทดสอบทางจุลชีววิทยา- เล่ม ๕ กฎเฉพาะสำหรับการเตรียมตัวอย่างนมและผลิตภัณฑ์นม (๑๑) มอก.๒๘๐๕ เล่ม ๖-๒๕๖๔ จุลชีววิทยาของห่วงโซ่อาหาร- การเตรียมตัวอย่างทดสอบ ตัวอย่างแขวนลอยเริ่มต้น และตัวอย่างเชื้อจางสีเทา สำหรับการทดสอบทางจุลชีววิทยา- เล่ม ๖ กฎเฉพาะสำหรับการเตรียมตัวอย่างที่จัดเก็บจากการผลิตขั้นต้น (๑๒) มอก.๓๑๔๐ เล่ม ๑-๒๕๖๔ จุลชีววิทยาของห่วงโซ่อาหาร- วิธีทั่วไปสำหรับการตรวจหาและการนับจำนวนเอนเทอโรแบคทีเรียซีเอ- เล่ม ๑ การตรวจหา เอนเทอโรแบคทีเรียซีเอ (๑๓) มอก.๓๑๔๐ เล่ม ๒-๒๕๖๔ จุลชีววิทยาของห่วงโซ่อาหาร- วิธีทั่วไปสำหรับการตรวจหาและการนับจำนวนเอนเทอโรแบคทีเรียซีเอ- เล่ม ๒ เทคนิคการนับจำนวนโคโลนี (๑๔) มอก.๓๑๔๑-๒๕๖๔ จุลชีววิทยาของอาหารและอาหารสัตว์- วิธีทั่วไปสำหรับการนับจำนวน บาซิลลัสซีเรียส-เทคนิคการนับจำนวนโคโลนีที่ ๓๐ องศาเซลเซียส

๒) กระทรวงอุตสาหกรรม โดย สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย จัดทำโครงการสร้างนวัตกรรมเพื่อการผลิตอ้อยพันธุ์ดีและส่งเสริมอ้อยพันธุ์ใหม่ โดยการพัฒนาและขยายอ้อยพันธุ์ดีเพื่อให้ได้สายพันธุ์ใหม่ที่บริสุทธิ์เหมาะสมแก่การปลูกอ้อยแต่ละภูมิภาค ลระยะเวลาขั้นตอนในกระบวนการปรับปรุงพันธุ์อ้อยจาก ๑๐-๑๒ ปี เหลือ ๖-๘ ปี โดยมีอ้อยพันธุ์ดีปลอดโรคแก่เกษตรกรไม่น้อยกว่า ๑.๘ ล้านตันกล้า พัฒนาเครือข่ายการวิจัยและพัฒนาพันธุ์อ้อย ๑ เครือข่าย สมาชิก ๔๐ คน

๓) กระทรวงอุตสาหกรรม โดย สถาบันอาหาร ให้บริการยกระดับความปลอดภัยอาหารผ่านงานบริการต่างๆ ได้แก่ บริการตรวจสอบและรับรองระบบคุณภาพ (GMP, GHP, HACCP) จำนวน ๑๗๔ ราย บริการยกระดับความปลอดภัยในการผลิตอาหารที่ฆ่าเชื้อด้วยความร้อนและอาหารแปรรูป (Temperature distribution & Heat penetration) จำนวน ๖๕๘ ผลิตภัณฑ์ บริการสอบเทียบเครื่องมือ จำนวน ๑๓,๕๐๘ รายการ บริการทดสอบความชำนาญ (Proficiency Testing: PT) จำนวน ๓,๒๖๒ รายการ และบริการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการด้านความปลอดภัยอาหารและคุณค่าทางโภชนาการ (Food safety & nutrition testing) จำนวน ๒ ด้าน คือ ด้านเคมี จำนวน ๖๕,๕๖๓ รายการ ด้านจุลชีววิทยา จำนวน ๑๕,๐๔๗ รายการ

๔) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดทำโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) โดยมีเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ ๓,๘๐๗ ราย โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรกร จำนวน ๑๒,๑๐๗ ราย โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ จำนวน ๑๗๙ แปลง นอกจากนี้ ได้มีการตรวจสอบและรับรองคุณภาพสินค้าประมง ๒๘,๓๑๕ แห่ง รวมทั้ง การยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรโดยการจดทะเบียนตรวจสอบรับรองแหล่งผลิตพืช GAP ๑๒๐,๐๐๐ แปลง และตรวจสอบรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ โดยมีสถานประกอบการสินค้าปศุสัตว์ที่ได้รับการตรวจประเมินมาตรฐาน จำนวน ๗๓,๙๙๕ แห่ง

๕) กระทรวงการคลัง โดย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จัดทำโครงการเตรียมความพร้อม Smart Farmer ร่วมกับเครือข่ายภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริมและพัฒนาให้ลูกค้าเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (SMAEs) จำนวน ๑๐,๐๐๐ ราย

๖) กระทรวงแรงงาน โดย กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน จัดทำโครงการพัฒนาฝีมือเพื่อเพิ่มทักษะแรงงานในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปด้านต่าง ๆ เช่น ด้านนานาชาติเพื่อการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ....

ทางเศรษฐกิจ ด้านการท่องเที่ยวและบริการ ด้านการเพิ่มศักยภาพฝีมือและสมรรถนะแรงงาน ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพ/ผลิตภาพ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและส่งเสริมศักยภาพพื้นที่จังหวัด รวมถึงพัฒนาแรงงาน ผู้สูงอายุ/กลุ่มเป้าหมายเฉพาะเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ และพัฒนาทักษะแรงงานในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีผู้เข้ารับการฝึกอบรม ๔,๗๖๗ คน

๗) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ให้การส่งเสริมการลงทุน กิจกรรมกลุ่มนักลงทุนและ Startup ให้บริการระบบเกษตรสมัยใหม่ จำนวน ๑ โครงการ มูลค่าเงินลงทุน ๗๕ ล้านบาท มีการกำหนดระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นเงื่อนไขให้การส่งเสริมใน ๔ ประเภทกิจการ คือ ขยายพันธุ์หรือเลี้ยงสัตว์ หม่าและฆ่าหะเลสัตว์ ผลิตอาหารสัตว์หรือส่วนผสมอาหารสัตว์ และกิจการโรงงานผลิตพืช ซึ่งมีผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนทั้งสิ้น ๓๗ โครงการ มูลค่าเงินลงทุน ๑๒,๐๙๕ ล้านบาท มีการกำหนดเงื่อนไขมาตรฐานด้านคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารเป็นเงื่อนไขให้การส่งเสริมสำหรับกิจการผลิตอาหารสัตว์หรือส่วนผสมอาหารสัตว์ ซึ่งมีผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ๓ โครงการ มูลค่าเงินลงทุน ๑๒๙ ล้านบาท และให้การส่งเสริมกิจการวิจัยและพัฒนาตั้งแต่การวิจัยขั้นพื้นฐาน การวิจัยประยุกต์ การวิจัยพัฒนาระดับนำร่องไปจนถึงการวิจัยพัฒนาเชิงพาณิชย์ โดยการวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร จำนวนทั้งสิ้น ๒ โครงการ มูลค่าเงินลงทุน ๑๕ ล้านบาท กิจการผลิตหรือถนอมอาหาร จำนวนทั้งสิ้น ๓ โครงการ มูลค่าเงินลงทุน ๒๕๙ ล้านบาท

๘) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จัดทำโครงการสนับสนุนคลัสเตอร์ SME เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้เกิดความร่วมมือและเชื่อมโยงระหว่างผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม จากฐานรากสู่ระดับบน โดยเกิดการต่อยอดและพัฒนาเครือข่าย SME และเชื่อมโยงในรูปแบบคลัสเตอร์อาหาร จำนวน ๖ คลัสเตอร์ ผู้ประกอบการ MSME ได้รับองค์ความรู้ จำนวน ๘๕๒ ราย ก่อให้เกิดผู้นำเครือข่าย จำนวน ๑๘ ราย

### ๔.๓ ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร

๔.๓.๑ รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารอนาคต ยังคงเป็นสินค้าในรูปแบบเดิม คือ เป็นสินค้าแปรรูปขั้นต้นซึ่งมีมูลค่าเพิ่มต่ำ ทำให้เกิดการแข่งขันในระดับสูง ถึงแม้จะมีการผลักดันในเบื้องต้นจากภาครัฐแล้ว โดยการนำผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่ผ่านการวิจัยและพัฒนาแล้วมาพัฒนาต่อยอด และผู้ประกอบการบางรายมีการทดสอบตลาดเบื้องต้นแล้ว แต่ก็ยังไม่ค่อยมีสินค้าออกสู่ตลาด เนื่องจากยังไม่มั่นใจในผลิตภัณฑ์ใหม่ ประกอบกับสินค้าเดิมยังขายได้ดี จึงทำให้ไม่เปิดสายการผลิตใหม่

๔.๓.๒ การส่งเสริมการลงทุนในกิจการวิจัยและพัฒนาส่วนใหญ่ผู้ประกอบการส่งเสริมการลงทุนจะตั้งอยู่ในบริเวณที่ตั้งโรงงานเดิม และจากสถิติที่ผ่านมาโครงการที่ตั้งในพื้นที่เมืองนวัตกรรมอาหาร (Food Innopolis) จะมี ๒ แบบ คือ ผู้ขอรับการส่งเสริมที่มีความร่วมมือกับทีมวิจัยมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่ตั้งในพื้นที่เมืองนวัตกรรมอาหาร (Food Innopolis) และผู้ขอรับการส่งเสริมในนามบุคคลธรรมดาหรือบริษัทจัดตั้งใหม่ ซึ่งจะมีข้อจำกัดในเรื่องพื้นที่ หากมีการลงทุนเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในห้องปฏิบัติการขนาดใหญ่และมีจำนวนมาก พื้นที่เมืองนวัตกรรมอาหารอาจไม่สามารถรองรับได้ นอกจากนี้ พื้นที่เมืองนวัตกรรมอาหารเป็นลักษณะการเช่าพื้นที่ ซึ่งเป็นไปได้ที่ผู้ขอรับการส่งเสริมอาจต้องการซื้อพื้นที่เป็นของตนเองมากกว่าการเช่า ประกอบกับพื้นที่เมืองนวัตกรรมอาหารตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยและสถาบันศึกษา ซึ่งพื้นที่ห่างไกลจากโซนที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม

๔.๓.๓ ผู้ประกอบการบางรายยังขาดความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการได้รับการรับรองมาตรฐานสากลต่างๆ เช่น GAP (Good Agriculture Practices) GHP (Good Hygiene Practice) ประกอบกับผู้ประกอบการบางรายที่เป็น SMEs/OTOP จึงขาดเงินทุนในการพัฒนา/ปรับปรุงสถานประกอบการ ให้ได้รับการรับรองตามมาตรฐานตามข้อกำหนดและระเบียบประเทศคู่ค้า ส่งผลให้ไม่สามารถส่งออกสินค้าได้

๔.๓.๔ ผู้ประกอบการมีต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ทั้งในส่วนของวัตถุดิบ บัญชีบรรจุกัญชี รวมถึงต้นทุนด้านพลังงานที่ปรับตัวสูงขึ้น นอกจากนี้ จากปัญหาการขาดแคลนแรงงานในสายการผลิต เนื่องจากการเคลื่อนย้ายแรงงานกลับประเทศตั้งแต่สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลให้ผู้ประกอบการบางรายต้องปิดกิจการลง

#### ๔.๔ การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ในระยะต่อไป

กระทรวงอุตสาหกรรม จะใช้กลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเป็นตัวขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ โดยผ่านคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ (กอช.) ในการกำกับกำกับการดำเนินงานตามมาตรการต่าง ๆ โดยแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารจะเน้นเรื่อง ดังนี้

๔.๔.๑ การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารอนาคต (Future Food) เช่น อาหารเสริมสุขภาพหรืออาหารฟังก์ชัน (Functional Food) อาหารทางการแพทย์ (Medical Food) อาหารอินทรีย์ (Organic Food) อาหารที่ผลิตขึ้นมาใหม่ทางนวัตกรรม (Novel Food) อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปในประเทศ นอกจากนี้ ยังเป็นการมุ่งเน้นการให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งเป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร (food security) ด้วย

๔.๔.๒ การพัฒนาผู้ประกอบการ โดยเน้นเรื่องระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability System) และ Food safety and transparency เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้หลายประเทศเข้มงวดในเรื่องการตรวจสอบด้านความปลอดภัยและมาตรฐานใน กระบวนการผลิตอาหาร โดยจะต้องมีข้อมูลที่โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้สามารถติดตามตรวจสอบย้อนกลับแหล่งที่มาและให้มั่นใจได้ว่าผลิตภัณฑ์อาหารนั้นมีคุณภาพและปลอดภัยสำหรับบริโภคอย่างแท้จริง

๔.๔.๓ การพัฒนาและยกระดับฝีมือแรงงาน (Upskill & Reskill) ในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารให้มีทักษะและมาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด รวมทั้งรองรับความท้าทายจาก Technology Disruption

๔.๔.๔ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในอุตสาหกรรมอาหาร เช่น การพัฒนา AI / Automation มาใช้ในกระบวนการผลิตตั้งแต่การคัดแยกวัตถุดิบ การตรวจสอบคุณภาพ การตรวจสอบควบคุมมาตรฐานการผลิต สุขอนามัย และความสะอาดภายในโรงงาน

#### ๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

- ไม่มี-

#### ๖. ผลกระทบ

- ไม่มี-

#### ๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

- ไม่มี-

#### ๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี-

#### ๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี-

**๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ**

กระทรวงอุตสาหกรรม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีทราบรายงานความคืบหน้าแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๗๐) โดยมีประเด็นสำคัญเพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรีทราบ ดังนี้

๑๐.๑ รับทราบแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๗๐) ที่ดำเนินการแล้วเสร็จตามข้อ ๔.๒

๑๐.๒ รับทราบแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารในระยะต่อไปตามข้อ ๔.๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุริยะ จรุงเรืองกิจ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา ๒

โทร. ๐ ๒๔๓๐ ๖๘๐๕ ต่อ ๖๘๐๕๐๒

โทรสาร ๐ ๒๔๓๐ ๖๘๐๕ ต่อ ๖๘๐๕๙๙

อีเมล [agrobases.oie@gmail.com](mailto:agrobases.oie@gmail.com)